

**FAKULTA APLIKOVANÝCH VĚD
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Katedra informatiky a výpočetní techniky

Semestrální práce z předmětu KIV/TI

Logické řízení - řízení otevírání garážových vrat

Jonáš Dufek

A21B0111P

jonasd@students.zcu.cz

Stanislav Kafara

A21B0160P

skafara@students.zcu.cz

18. 11. 2022

OBSAH

1	Zadání.....	3
2	Analýza úlohy	4
3	Automatový model.....	5
3.1	Vstupní signály	5
3.2	Výstupní signály	5
3.3	Přechodový graf.....	6
3.4	Popis stavů.....	7
4	Popis implementace.....	8
5	Uživatelská příručka.....	9
5.1	Příprava a spuštění aplikace	9
5.2	Komunikace s aplikací.....	9
6	Závěr.....	11
6.1	Zhodnocení	11
6.2	Další možná vylepšení a rozšíření tématu	11

1 ZADÁNÍ

12. Logické řízení - řízení otevírání garážových vrat

Na <http://home.zcu.cz/~vais/> v rozšiřujícím materiálu o konečných automatech prostudujte kapitoly Logické řízení a Principy softwarové implementace.

Navrhněte konečněautomatový model pro řízení otevírání garážových vrat podle zadání:

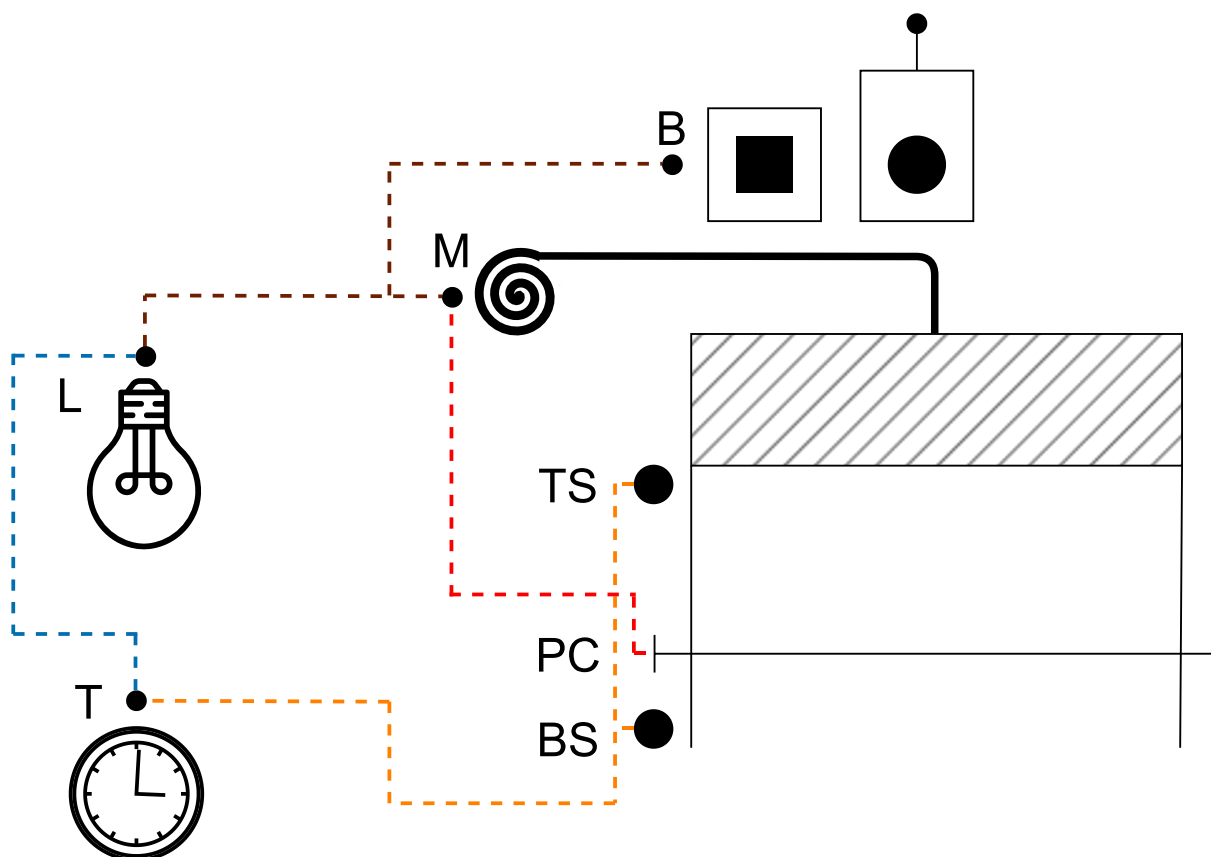
1. Vrata jsou řízena ovládacím tlačítkem v garáži a vzdáleným ovládáním ovladačem (chová se jako tlačítko).
2. Po příchodu signálu z tlačítka nebo ovladače (tj. po stisku tlačítka či ovladače) se dveře pohybují nahoru nebo dolů.
3. Když je tlačítko stisknuto jednou při běhu dveří, dveře se zastaví.
4. Když je tlačítko stisknuto podruhé, začnou se pohybovat opačným směrem.
5. Existují horní a dolní mezní spínače pro zastavení motoru ovládání vrat.
6. Je nainstalováno zařízení generující světelný paprsek dole přes šířku dveří fotobuňka, jestliže je paprsek přerušen, když se dveře zavírají, dveře se zastaví a začnou se pohybovat opačným směrem.
7. V garáži je světlo, které má svítit při pohybu dveří a pak ještě 5 minut potom co se dveře otevrou nebo zavřou.

Definujte všechny vstupní a výstupní signály, automat popište přechodovým grafem.

Model řídicího automatu realizujte softwarově na základě principů popsanych v materiálu. Všechny signály od čidel modelujte vstupy od klávesnice, řídicí signály a informaci o stavu vypisujte textově na obrazovku.

2 ANALÝZA ÚLOHY

Analýza úlohy probíhala tak, že jsme si nejprve načrtli diagram *Obrázek 1*.

Obrázek 1 - Diagram řízeného systému

Diagramem jsme si definovaly následující komponenty:

- **B** – Tlačítko, nebo vzdálený ovladač; Umožňuje uživateli ovládat systém.
- **M** – Motor; Může buď být vypnutý, nebo pohybovat vrata dolů, nebo nahoru.
- **L** – Světlo; Zapne se, jakmile se vrata začnou pohybovat. Vypne se, když buď vrata budou zastavena při otevírání, resp. zavírání, nebo když doběhne časovač.
- **T** – Časovač; Resetuje se a začne odpočítávat 5 minut, jakmile dojde k sepnutí spínače **TS** nebo **BS**.
- **TS** – Horní mezní spínač vrat; Sepne při úplném otevření vrat.
- **BS** – Dolní mezní spínač vrat; Sepne při úplném zavření vrat.
- **PC** – Fotobuňka; Sepne při přerušení paprsku fotobuňky.

S pomocí diagramu *Obrázek 1* již je jednoduché nadefinovat vstupní a výstupní symboly (viz kapitola 3) a poté vytvořit přechodový graf automatu.

3 AUTOMATOVÝ MODEL

3.1 Vstupní signály

Všechny tyto vstupní signály jsou zadávány uživatelem. V reálné implementaci by uživatel „zadával“ pouze signál BP a zbytek by byl ovládán pomocí hardwarových komponent.

Tabulka 1: Vstupní symboly automatu

Vstupní symbol	Popisek
BP	Tlačítko stisknuto / ovladač stisknut.
BS	Dolní spínač sepnut (dveře se zavřely).
TS	Horní spínač sepnut (dveře se otevřely).
PC	Paprsek fotobuňky přerušen (objekt brání zavření dveří).
TF5	Časovač pěti minut doběhl.

3.2 Výstupní signály

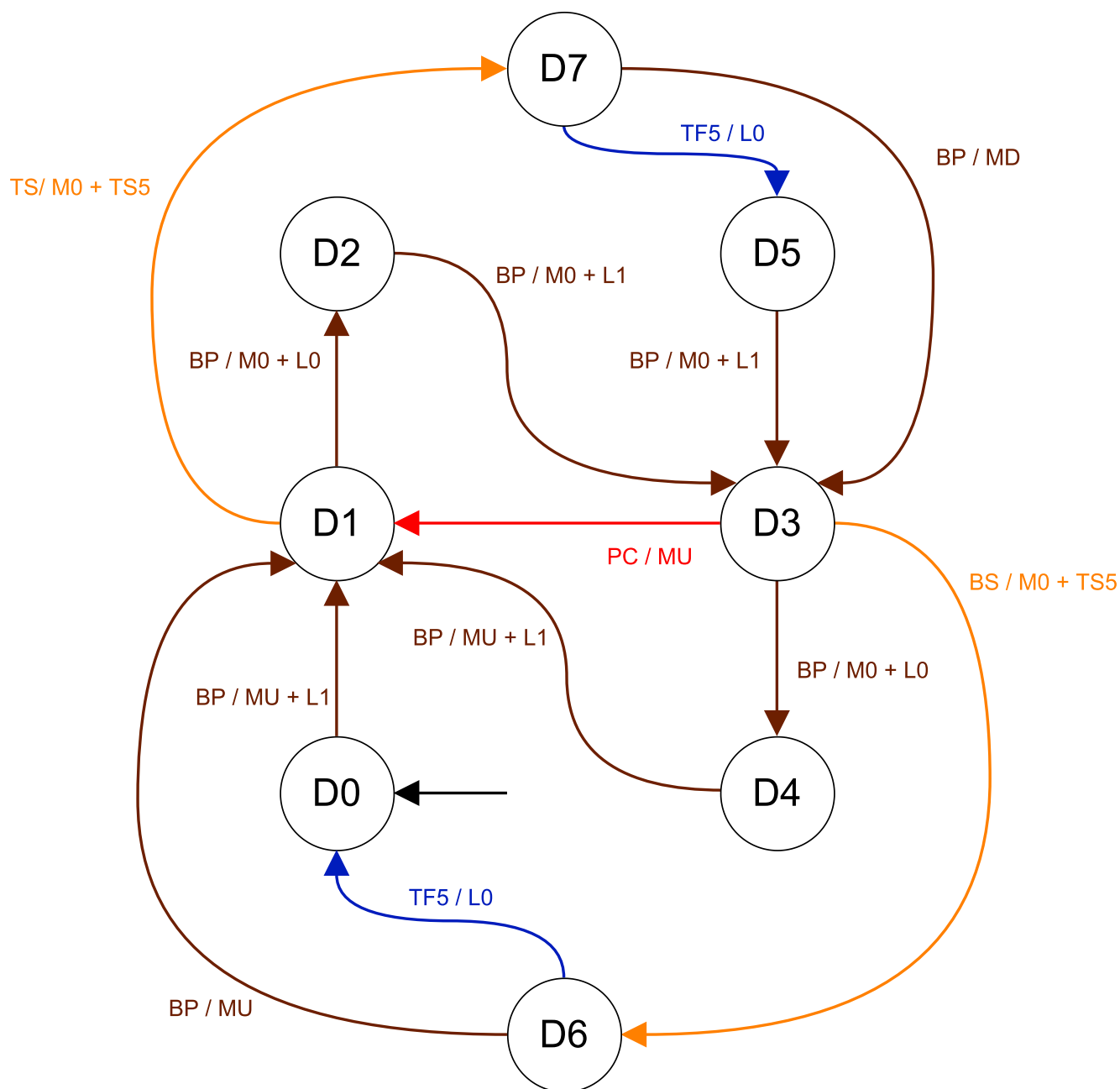
Výstupní signály představují „akce“, které se vykonávají při změně stavu automatu (automat Mealyho typu).

Tabulka 2: Výstupní symboly automatu

Výstupní symbol	Popisek
M0	Vypni motor ovládání vrat.
MD	Pohybuj vraty dolů.
MU	Pohybuj vraty nahoru.
L0	Zhasni světlo.
L1	Rozsviť světlo.
TS5	Resetuj časovač a spust' časování pěti minut.

3.3 Přejchodový graf

Oranžově jsou označeny signály horního a dolního spínače dveří, **modře** jsou označeny signály časovače, **hnědě** jsou označeny signály stisknutí tlačítka, a **červeně** je označen signál přerušení paprsku fotobuňky.

Obrázek 2 - Přejchodový graf automatu

3.4 Popis stavů

Tabulka 3 popisuje jednotlivé stavy automatu (viz Obrázek 2).

Tabulka 3: Stavy automatu

Stav	Popisek ¹
D0	V zavřena, M vypnut, S nesvítí
D1	V se pohybuje nahoru, M zapnut, S svítí
D2	V zastavena při pohybu nahoru, M vypnut, S nesvítí
D3	V se pohybuje dolů, M zapnut, S svítí
D4	V zastavena při pohybu dolů, M vypnut, S nesvítí
D5	V otevřena, M vypnut, S nesvítí
D6	V zavřena, M vypnut, S nesvítí
D7	V otevřena, M vypnut, S svítí

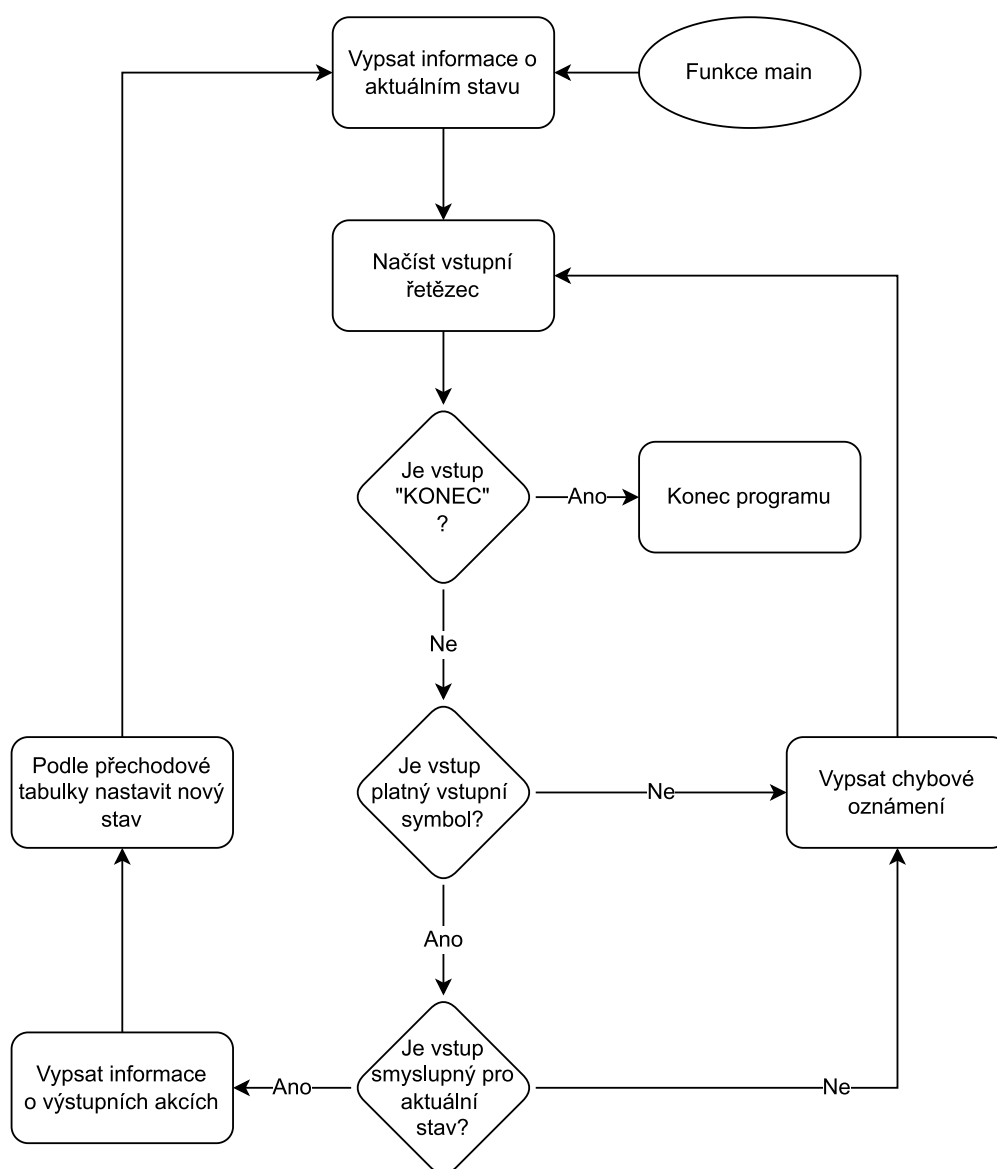
¹ Pro zvýšení čitelnosti popisku jsou použity zkratky: V = vrata, M = motor, S = světlo.

4 POPIS IMPLEMENTACE

Automat byl implementován standardním způsobem pro realizaci automatů Mealyho typu, tedy obsahuje přechodovou tabulku udávající následující stav, tabulku výstupních akcí udávající, jaká akce nastane po určitém vstupu, a pak obsahuje funkce, které s těmito tabulkami pracují.

Pro usnadnění práce s konzolovým uživatelským rozhraním byly přidány různá pole s popisky stavů nebo vstupních / výstupních symbolů (určeno pro výpis), dále bylo vytvořeno několik výčtových typů (pro stavy, vstupy, výstupy, ...), jejichž účelem je zvýšení čitelnosti kódu.

Celý program je řízen smyčkou ve funkci `loop()`, jejíž diagram popisuje *Obrázek 3*.

Obrázek 3 - Diagram funkce `loop()`

Pro obsluhu „příkazových bloků“ diagramu byly implementovány příslušné funkce.

5 UŽIVATELSKÁ PŘÍRUČKA

5.1 Příprava a spuštění aplikace

K softwarové implementaci byl použit jazyk C.

Kořenový adresář obsahuje soubor `Makefile` a `Makefile.win`, které mohou být použity pro překlad programu pomocí programu `make`. Program lze tedy přeložit příkazem `make -f Makefile` na platformě UNIX, resp. `make -f Makefile.win` na platformě Windows.

Jelikož je ale program obsažen pouze v jednom souboru, je možné program přeložit jednoduše pomocí překladače `gcc` (nebo alternativního). příkazem `gcc -o fmmodel.exe src/fmmodel.c`.

Program lze spustit příkazem `./fmmodel.exe` na platformě UNIX, resp. `fmmodel` na platformě Windows.

Všechny příkazy jsou zadávány v kořenovém adresáři aplikace. Překlad a spuštění aplikace lze vidět na *Obrázku 4*.

5.2 Komunikace s aplikací

Program komunikuje výhradně v konzoli. Uživatel zadává vstupní symboly (vypsané na začátku programu). Program vždy uživateli vypisuje informace o aktuálním stavu a vykonaných řídicích signálech. Program lze kdykoliv ukončit zadáním řetězce „KONEC“.

Komunikace s aplikací lze vidět na *Obrázku 4*.

```

[stanislav@Stanislav-MacBook-Air fmmodel % ls
Makefile          Makefile.win      src
[stanislav@Stanislav-MacBook-Air fmmodel % make -f Makefile
cc -Wall -Wextra -pedantic -ansi -o fmmodel.exe src/fmmodel.c
[stanislav@Stanislav-MacBook-Air fmmodel % ls
Makefile          Makefile.win      fmmodel.exe      src
[stanislav@Stanislav-MacBook-Air fmmodel % ./fmmodel.exe
-----
Konecne-automatovy model: Ovladani garazovych vrat
-----
Pro ukonceni programu zadejte vstupni symbol: KONEC.
Vstupni symboly automatu:
-----
BP  - Tlacitko stisknuto / Ovladac stisknut.
BS  - Dolni spinac sepnut.
TS  - Horni spinac sepnut.
PC  - Paprsek fotobunky prerusen.
TF5 - Casovac peti minut dobehl.
-----
-----
Stav: D0 - Vrata jsou zavrena, svetlo nesviti.
Zadejte vstupni symbol: BP
Byly vyslany nasledujici ridici signaly:
-----
MU  - Pohybuji vraty nahoru.
L1  - Rozsvit svetlo.
-----
-----
Stav: D1 - Vrata se oteviraji, svetlo sviti.
Zadejte vstupni symbol: KONEC
-----
Konec programu.
-----
stanislav@Stanislav-MacBook-Air fmmodel % █

```

Obrázek 4: Překlad, spuštění aplikace a uživatelské rozhraní aplikace

6 ZÁVĚR

6.1 Zhodnocení

Analyzovali jsme zadaný problém a vytvořili jeho schéma *Obrázek 1*. Pro problém jsme navrhly konečně-automatový model výše popsany tabulkami vstupních symbolů *Tabulka 1*, výstupních symbolů *Tabulka 2* a stavů automatu *Tabulka 3* a obrázkem přechodového grafu automatu *Obrázek 2*.

Softwarový model jsme implementovaly v programovacím jazyce C. Vytvořili jsme soubory `Makefile` a `Makefile.win` umožňující pohodlný překlad programu na platformách UNIX a Windows pomocí programu `make`.

Práce splňuje všechny body zadání.

6.2 Další možná vylepšení a rozšíření tématu

Dokážeme si představit vylepšené uživatelské rozhraní, které by bylo vizuálně přívětivější a intuitivnější, avšak myslíme si, že takové je dostačující.

Model by mohl být rozšířen o další komponenty, které má v garáži smysl ovládat.

Model by mohl být reálně využit k ovládání takového systému. Stačilo by jen vyměnit funkce výpisu výstupních signálů na obrazovku za výkonný kód vyslání takového signálu.